

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΟΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

Ο γέρο - Προϊτός, κρατώντας το «μπουζνικ» (το κουτσουρο το όποιο βάζουν οι Βουλγαρόφωνοι της Μακεδονίας την παραμονή των Χριστουγέννων στη φωτιά και που το άφηνου...

και καιεί έκει ως τά Φώτα) θυμήθηκε μία ιστορία του παππού του και μās τή διηγήθηκε φηγόντας μας φασκόμηλο :

— Ήταν, άρχισε νά λέη, παραμονή των Χριστουγέννων. Πρωτό-πρωί άκόμα ο παππός μου τράβηξε νά βγάλη καμιά ρίζα, από κανένα γέριχο δένδρο, για τόν τζάκι των Χριστουγέννων. Καθώς λοιπόν έσκαβε γύρω από ένα γέριχο πλατάνι, τραβάντας όσω μία ρίζα βαθεία, χοροη και θιεριεμένη, άκουσε άξαφνα ένα περιεργό ήχο στά βάθη της τρύπας που είχε άνοιξει. Σκύβει και κυττάζει, τι να ιδή!

— Άστράφανε άμέσως τά μάτια του θαμπομένα. Ήταν χιομένως εκεί μέσα ένας θησαυρός από φλωριά και ντούπιες.

Γιά νά μήν του κάνη όμως κανένα κακό τόν στοιχειό του θησαυρού, έκανε πάλι τή ρίζα στή θέση της, ξανδοτρώσε τόν χώμα από πάνω και κατέβηκε τρομαγμένος σπύι του. Όταν ελπε της γιαγιάς μου τι ελδε και τι βρήκε, έκεινη του βούλωσε τόν στόμα με τόν χέρι της.

— Σούτ! Σούτ! Σόπα, τού ελπε. Πάμε γάγγορα νά κοσκινήσουμε στάχη ή άλευρί πάνω από τήν τρύπα τόν θησαυρού. Κι' αύθιό τόν πρωί θά ξαναπάμε πάλι νά δούμε τι άχνάρι πέρασε από πάνω... Άλλοίως δέν πρόχει νά γγίζουμε τόν θησαυρό. (*)

Πήγαμε λοιπόν κι' έμεις και κοσκινήσαμε άλευρί πάνω από τήν τρύπα τόν θησαυρού. Ξαναπήγαμε τόν πρωί και είδαμε χνάρι άνθρώπου από πάνω. Και τώρα τι έπρεπε νά κάνουμε; Άνθρωπο θά σφίζαμε;

Τότε ένας κουτσός και φτωχός τοσπάνης που τόν είχαμε για τ' άρνάι μας και στόν όπαιό είχαμε πη τήν ιστορία του θησαυρού, μās ελπε :

— Άκούστε έδω, έγω είμαι φτωχός και άχρηστος άνθρωπος. Έχω μία γυναίκα και έφτά παιδιά που όλη τή μέρα κλαίει και φωνάζουν από τήν πείνα. Τέτοια ζωή τι τήν θέλω! Μου δίνετε τόν λόγο σας, ότι θά δώσετε τά μιά άπό τόν θησαυρό, στήν οικογένειά μου για νά σωθή και νά σταθώ νά σφάζετε έμένα;

Κάτι από δώ, κάτι από κεί, μās κατάφερε και δεχθήκαμε τή πρόταση του, μόνο που άποφασάσαμε ή θυσία νά γίνη τήν άλλη ήμέρα, για νά κατεβή στο χωριό, νά χωρετήση τή φαμίλια του και νά φιληση τά παιδιά του και νά κινή Χριστουγέννα μαζί τους.

Όταν ο τοσπάνης έπήγε στο σπύι του ελπε τόν μυατικό στή γυναίκα του.

— Έκεινη όμως τού άπάντησε. Γιατί νά σφάζουμε όένα και νά μη σφάζουμε τόν πιο μικρό μας τόν παιδί. Παιδιά κάνουμε και άλλα, πατέρα όμως, σάν χαθής έσύ, έκεινα που θά ξαναβρούνε ;...

— Μά, βρέ γυναίκα, δέν ελνε ζωή έτούτη ή δική μου! Τι τήν θέλω. Άς πεθάνω λοιπόν έγω για νά ζήσετε έσεις!

— Και γιατί νά πεθάνω άδικα; Σάν θά πάρουμε τόν θησαυρό, τι άνάγκη πιά θά έχουμε! Οά ζούμε όπως θέλουμε και σύ θά ελ- σουν ήσους, άρέντης και εύτυχέμενος.

Ο τοσπάνης όμως, ο κουτσός ήθελε σώνει και καλά νά θυσιασθή έκεινως για τήν εύτυχία της οικογενείας του. Ή γυναίκα του πάλι ήθελε νά θυσιασθή τόν μικρό τόν παιδί, σόνάντως έτσι τόν άνδρα της και τά άλλα παιδιά της.

— Καλύτερα νά πεθάνουμε φτωχοί, τού έλεγε, παρά νά ζήσουμε πλούσιοι χωρίς όένα, τόν στόλο τού σπιτιού.

— Καλύτερα νά χαθώ έγω, άπαντούσε ο τοσπάνης, παρά νά γαλάσω τόν παιδί μου για νά ν ζω καλά έγώ!...

Τή σύζητηση αύτη και τή φαγορεύ, τήν άκουσε ή «στάρα-μά-μπος» ή μητέρα τού κουτσού, που κοιμότανε στήν άλλη άκρη τού...

(*) Κατά τις δοξασιές των χωριών, αν πās νά ξεθάψης ένα ζομένο θησαυρό, μόλις τόν άντικρύσης, θά πεθάνη άμέσως και έπι τόσου. Για ν' αποφυγής τήν τιμωρία αύτη τόν στοιχειό που φυλάει τόν θησαυρό, πρόχει έπί τόν άγγίγης, νά κοσκινήσης από πάνω στάχη ή άλευρί και νά τ' άφίσης πάλι όλη τή νύκτα. Τόν πρωί που θά ξαναπάς θά δής πάνω στή στάχη ή σ' ά- λειού τόν χνάρι όποι άποκυθίστηκε έσω. Πρόχει τότε νά σφάξης πάνω από τόν θησαυρό, ένα παρομοίο ζωο. Άρνάι, αν τόν άχνάρι ελνε από άρνάι, λαγό, τόν άχνάρι ελνε από λαγό. Μόλις τόν αίμα τού σφαγμένου ζωο χυθεί άπάνω στο θησαυρό, τότε μορσεί ν' άπλόσσης και νά τόν πάρης, χωρίς φόβο νά σσύ συμβη κανένα κακό...

τζακιοί και σηκώθηκε άπάνω κίτρινη και τρομαγμένη και τούς ελπε:

— Τι άνοησίες ελνε αύτές που άκούω; Ούτε σένα πρέπει νά σφάζουμε, ούτε τόν παιδί νά σφάζης.

— Άλλά τι νά κάνουμε; Τέτοια ζωή που περνάμε τι τήν θέ- λουμε!...

— Τόν στοιχειό, για νά φανή άνθρωπινό άχνάρι άπάνω στο άλευ- ρο, θά πη ότι ζητάει αίμα άνθρωπινό. Αίμα άνθρωπινό πρέπει νό τού δώσετε.

— Αυτό λέμε και έμεις!... Άλλά πώς θά τού δώσουμε αίμα άν- θρωπινό, αν δε σφάζουμε άνθρωπο άπάνω!

— Δέν ελνε καμιά άνάγκη νά σφάζετε άνθρωπο. Νά κόψης σύ λίγο τόν χέρι σου και ν' άφίσης νά χυθή αίμα άρκετό τόν χώμα. Και άμα χορτάσει από αίμα τόν στοιχειό, τόν χώμα θ' άνοιξη μονάχο του και θά βγη άπάνω ο θησαυρός.

Ή λύσις αύτη που έδωσε ή σοφή γορά, άρρεσε πολύ σέ δλους και τούς χαροποίησε. Έτσι θά πέρανε τόν θησαυρό χωρίς νά θυσιά- σουμε άνθρωπο.

Έπήγαμε λοιπόν πρωί-πρωί, όλοι στο μέρος τού θησαυρού. Έκει έκοψε τόν χέρι του ο κουτσός τοσπάνης και τόν αίμα χύθηκε άφθονο. Ύστερ' από λίγη ώρα ελδαν τόν χώμα ν' άνοιγη, νά παραμεράη και νά πετιέται από μέσα ο θησαυρός γυαλίζοντας και λάμποντας σάν τή φωτιά και σάν τόν ήλιο...

Κάθισαν ο παππός μου κι' ο τοσπάνης και τόν μοίρασαν με τιμότητα και ελκρίνεια και κατεβήκαν παιά πλούσιοι και εύτυχείς στο χωριό τους.

Δώσανε στις έκκλησιές, δώσανε στή δημογεροντία, δώσανε έδω κι' έκει και καθήσαν έπειτα κι' αύτοι νά χαιρούνε τά πλούτη τους.

Δέν πρόφτασε όμως νά έλθη ή Πρωτοχρονιά και ένα βράδυ χτυπήσαν τήν πόρτα τού σπιτιού τού παππού του.

Ο παππός μου βγήκε κι' άνοιξε. Άμέσως καμιά δεκαριά κλέφτες μή- κανε μέσα στο σπύι, με τά σταθιά ξε- γυμνωμένα.

— Πούνε ο θησαυρός που βρήκατε; ρώτησαν άπειλητικά.

Οι γέροί μας άπάντησαν νά τρέμουν.

Οι κλέφτες άνέμισαν τά γιαταγάνια τους και οι γέροί τους δώσανε όχι μό- νο τόν θησαυρό που βρήκαμε, αλλά και τις οικονομίες τις δικές τους...

Έτσι από πλούσιοι που ελχαν γίνεи, έπεσαν πάλι σέ πόν μεγάλη φτώχεια.

— Έ και τόν «καζάντι» (ο πλούτος) ελνε σάν τή φωτιά, ελπε ή Προϊτοσσα φιλοσοφικά, συνδυαλίζοντας τήν φωτιά, όταν ο άντρος της τελειώσει τήν ιστο- ρία του. Λάμπει και άστράφει και φατοβολάει, κι' άξαφνα γίνεται μαύρη στάχη!... Όλα ψεύτικα και περσσι- κά ελνε στή ζωή. Ένα μόνο πράγμα ύπάρχει, άληθινό και βέβαιο: ο θά- νατος...

Έκεινη τή στιγμή βρόντοι δυνατοί άκούστησαν στήν πόρτα.

Οι λησται ξαγάρχονται!... ελπα- με γελώντας έμεις.

Μά αντί γιαταγανιών και άγριοφωνών, κρουστάλλινες παιδικές φωνές άκούστηκαν άπ' όξω.

— Νά τά ποίμε;

Άμέσως ή Προϊτοσσα, κατά τόν έθιμο, γέμισε τήν ποδιά της κάστανα, έυλοκέρατα και σταγαλά και βγήκε νά τους τά μοιράση, ένθ' ο Προϊτός άνακάτεσε τήν άνθρωπιά που ζωντανή, όλόχροση φατοβολούσε, σάν σωρός από φλουριά...

ΠΟΣ ΠΕΡΝΑ Ο... ΠΟΝΟΔΟΝΤΟΣ

Ο Σαμουήλ συναντά στόν δρόμο τόν Μάγερ, με προσιμένο τόν μά- γουλό του.

— Τι σου συμβαίνει, Μάγερ; τόν έρωτά.

— Δέν βλέπεσαι; Μου έχει προσητή τόν δόντι και πονά πολύ...

— Σέ συμβουλεύω νά κόψεις, ότι κάνω έγώ σέ τέτοιες περιστάσεις.

— Τι κάνεις έσύ;

— Άπλούςτα; Όταν έχω πονόδοντο, πηγαίνω στο σπύι μου, πέφτω στο κρεβάτι πλάι στή γυναίκα μου και με τή ζέστη μου περνάει ο πονόδοντος!

— Θαυμάσια! Σ' εύχαριστώ πολύ Σαμουήλ. Θ' άκολουθήσω εύχαριστός τήν συμβουλή σου... Δέ μου λές, ή... γυναίκα σου ελνε τώρα στο σπύι σου!...

Φηγόντας μας φασκόμηλο...